

Zagreb, 05. kolovoza 2020. - Govor predsjednika Vlade Andreja Plenkovića na obilježavanju Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja i 25. Obljetnice vojno-redarstvene operacije „Oluja“, 5. kolovoza 2020.

Poštovani predsjedniče Republike,
Poštovani predsjedniče Hrvatskog sabora,
Poštovani generale Gotovina,
Poštovani članovi Vlade,
Poštovani zastupnici u Hrvatskom saboru,
Poštovani načelnice Glavnog stožera Oružanih snaga,
Poštovani ravnatelju policije,
Preuzvišeni Oče biskupe,
Poštovani župane šibensko-kninski,
Poštovani gradonačelnice Knina,
Poštovani hrvatski branitelji i hrvatski ratni vojni invalidi,
Poštovane obitelji poginulih, umrlih i nestalih hrvatskih branitelja,
Dragi Kninjani,
Drage Hrvatice i Hrvati,
Dragi sugrađani u domovini i iseljeništvu,

Svima čestitam Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, kao i Dan hrvatskih branitelja na 25. obljetnici vojno-redarstvene operacije "Oluja". Današnji dan obilježavamo u znaku pobjede, zahvalnosti i ponosa, a prožet je pomirbom i pijetetom, koji su temelji budućnosti Hrvatske.

Knin

Uvijek je poseban osjećaj govoriti iz drevnog Knina, kolijevke hrvatske državnosti, iz Zvonimirova grada koji je bio prijestolnica Hrvatskoga Kraljevstva, iz grada u kojemu su u kasnom srednjem vijeku naizmjenice stolovali herceg i ban, iz grada gdje su se održavali dalmatinsko-hrvatski sabori, grada gdje je zasjedao Banski sud, grada kojim su vladali velikaši Bribirski i Nelipići, i danas grada simbola hrvatske slobode, hrvatske pobjede u Domovinske ratu. A tu pobjedu najbolje simbolizira slika prvog hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana koji, dan nakon oslobođenja Knina, ljubi hrvatsku

trobojnicu na Kninskoj tvrđavi. Taj povijesni trenutak, koji je diljem Hrvatske tada izazvao ushićenje i suze radosnice, i danas u svima nama budi jake emocije, osjećaj ponosa i duboke zahvalnosti jer je značio da je rat završio i da će se stotine tisuća prognanih moći vratiti svojim domovima.

Pobjeda

Ništa od toga ne bi bilo moguće da nije bilo pobjede. Nakon petogodišnje okupacije hrvatskih krajeva, vojnom je pobjedom Oluja porazila velikosrpsku politiku Slobodana Miloševića i osigurala opstojnost Hrvatske. Za manje od četiri dana oslobođena je gotovo petina hrvatskog teritorija iz koje je bilo protjerano 250.000 naših sugrađana. Stvoreni su uvjeti za mirnu reintegraciju hrvatskog Podunavlja, čime je 1998. godine ostvarena cjelovitost hrvatskog teritorija. Istodobno, Oluja je razbila obruč oko Bihačke enklave, u kojoj je 170.000 ljudi bilo pod trogodišnjom opsadom i kojima je prijetila sudbina Srebrenice. Strateškom promjenom odnosa snaga, Oluja je omogućila da poslije, zajedno s Armijom BiH i HVO-om, budu oslobođeni veliki dijelovi Bosne i Hercegovine. Sve to dovelo je naposljetku i do Daytonsko-pariškog mirovnog sporazuma, koji je označio kraj rata. S više od 20.000 poginulih i 15% stambenog fonda porušenog, pretrpjeli smo ogromnu ratnu štetu zbog čega je Hrvatska izgubila 15 godina razvoja. Zbog svega toga, Oluja – koja je izvedena na hrvatskom teritoriju – bila je pravno legitimna, vojno neizbježna i politički nužna, a bila je i imperativ za tadašnje hrvatsko vodstvo radi povratka hrvatskih prognanika i ponovnog povezivanja dotad presječene Hrvatske. Osim što je bila vrhunac svih uloženi napore za obranu i slobodu Hrvatske, Oluja je bila prekretnica za mir i stabilnost jugoistočne Europe i stoga je s pravom možemo smatrati našom najvećom pobjedom.

Zahvalnost

Drugi snažan osjećaj koji nas obuzima je zahvalnost. I to ponajprije prema hrvatskim braniteljima, kao trajnu obvezu svih nas koji smo danas baštinici tada izvojevane slobode. A da bismo zaštitili njihovo dostojanstvo i poboljšali njihov položaj, na inicijativu potpredsjednika Vlade i ministra hrvatskih branitelja Tome Medveda, donijeli smo Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji. Naša je dužnost i da neumorno nastavimo tragati za 1869 nestalih hrvatskih državljana, zbog čega smo donijeli i poseban zakon o osobama nestalim u Domovinskom ratu. Da bismo na human i civiliziran način uredili brojna bolna pitanja koja opterećuju naše društvo, donijet ćemo i poseban zakon o civilnim žrtvama Domovinskog rata.

Ponos

Treći osjećaj koji današnji dan budi u nama je ponos. Prisjećajući se tih dana ponosa i slave, na umu su nam hrabrost, odlučnost, sloga i snaga koju je hrvatski narod tada pokazao. Ponos zbog svijesti da smo tih dana jedinstveno i zajedničkim naporom svih hrvatskih ljudi obranili i priveli kraju ono o čemu su sanjali naraštaji Hrvata: slobodnu Hrvatsku! Stoga Hrvatska, poput svih država svijeta, s ponosom obilježava dane u kojima je učvršćeno narodno zajedništvo, nacionalni identitet i hrvatska državnost. I upravo da bi naši mladi znali cijeniti slobodu koju danas imamo, da bi bili svjesni žrtve koja je za nju podnesena, da bi s ponosom i optimizmom gradili uključivo i moderno društvo, te da bi gajili domoljubne vrijednosti, u protekle tri godine omogućili smo da više od 130 tisuća djece posjeti Vukovar, Knin i druga povijesno važna i simbolična mjesta Domovinskog rata. Želimo da naši mladi budu ponosni na naša dosadašnja postignuća, da Hrvatsku ubuduće razvijaju kao zemlju samosvjesnih ljudi, koji drže do nacionalnih vrijednosti. Jer poštovanje drugoga počinje samopoštovanjem.

Pomirba

Dame i gospodo,

"Pobjednik koji ne zna praštati taj sije klice novih razdora i budućih zala, a hrvatski narod to ne želi." To su bile snažne poruke pomirbe predsjednika Franje Tuđmana koje je još u lipnju 1997. u Vukovaru uputio budućim hrvatskim povratnicima i lokalnom srpskom stanovništvu. I danas odjekuju te državničke poruke, koje treba imati na umu u izgradnji uključive i tolerantne Hrvatske okrenute budućnosti. Kao zemlja koja je pobijedila u nametnutom ratu s brojnim nedužnim civilnim žrtvama, žalimo

zbog svih stradalih, osobito civila, i ne samo Hrvata, nego i Srba i svih drugih nacionalnosti. S tugom se i pijetetom prisjećamo stotine tisuća prognanika protjeranih sa svojih ognjišta i svih koji su od 1991. do kraja Domovinskog rata poginuli braneći Hrvatsku. Prisjećamo se i svih civilnih žrtava i među njima brojnih žrtava ratnih zločina počinjenih diljem Hrvatske u ime velikosrpske ideologije, tim više što za mnoga od tih nedjela još nitko nije odgovarao. Utoliko više žalimo i za žrtve ratnih zločina počinjenih s hrvatske strane, kojih je nažalost bilo, jer legitimno pravo na obranu nije i ne može biti opravdanje za nedjelo – te je svaki takav čin bolan za sve obitelji žrtava i ružan ožiljak na pravedno lice i obrambeni karakter Domovinskog rata. Svjesni smo isto tako da je naša pobjeda u Oluji bila traumatična za mnoge hrvatske Srbe koji je ponajprije povezuju s odlaskom dijela srpskog stanovništva iz njihovih domova i zavičaja na dotad okupiranim područjima. Dok je za većinu Hrvata to ponajprije bio prisilan zbjeg koji su organizirali i naredili kninski pobunjenici, za mnoge Srbe to je dan-danas zbjeg pred hrvatskim snagama. Danas, 25 godina poslije, vrijeme je da staloženo sagledamo svu slojevitost tadašnjih zbivanja. Činjenica je da je nakon Oluje hrvatska država uložila velike napore da osigura povratak onih hrvatskih Srba koji su se htjeli vratiti u svoju domovinu i da je već mnogo učinjeno. Ali je isto točno da još uvijek ima poteškoća koje treba otkloniti da bi se oni po svemu osjećali ravnopravnima, kako bi imali sve uvjete za život dostojan 21. stoljeća. Isto tako znamo da su brojni hrvatski Srbi na slobodnim područjima diljem Hrvatske sve vrijeme rata dijelili sudbinu svojih hrvatskih sugrađana, a mnogi su bili i hrvatski branitelji, čime se treba ponositi. Isto tako, važno je da hrvatski Srbi u Oluji ne vide samo egzodus svoga naroda već i svršetak rata koji je stvorio uvjete za njihov povratak u Hrvatsku, za sve one koji to žele ili će željeti.

Pijetet

Na kraju, treba iskazati dužan pijetet prema svakoj nevinoj žrtvi, bila ona hrvatska, srpska ili druge nacionalnosti. Pijetet prema tisućama nedužnih hrvatskih žrtava od Vukovara do Dubrovnika preko Voćina, Saborskog i Škabrnje. Pijetet i prema nedužnim srpskim žrtvama od Paulin Dvora do Varivoda, čime ne dovodimo u pitanje legitimnost ni pravednost Domovinskog rata niti umanjujemo pobjedu postignutu u Oluji. Naprotiv, time pokazujemo velikodušnost i humanost pobjednika koji unatoč svemu žali zbog svakog posrtaja ili nespriječenog zločina. Isto to očekujemo od svih dijelova hrvatskog društva, osobito od predstavnika Srba u Hrvatskoj, koji također trebaju jasno osuditi sve zločine počinjene protiv Hrvata. Imajmo svi hrabrosti i ljudskosti da podjednako iskažemo pijetet prema nevinnim žrtvama drugih naroda. Hrvatska država i hrvatsko društvo trebaju ići naprijed. Iskrena pomirba može se graditi samo na istini koja se temelji na činjenicama, na suradnji sa svima u pronalasku svih nestalih i na pravdi za sve žrtve. I zato, bez obzira na nacionalnost žrtve ili počinitelja, svi oni zločini koji ne zastarijevaju nastaviti će se i dalje procesuirati.

Budući izazovi

Dame i gospodo,

Hrvatska je bila napadnuta, obranila se i izvojevala slobodu.

Kao pobjednica, Hrvatska je pružila ruku pomirbe i sada gradi svoju budućnost.

Danas – kada se svijet nosi s najvećom zdravstvenom opasnošću u posljednjih sto godina i s najtežom gospodarskom krizom od Drugog svjetskog rata – ponovno moramo učvrstiti nacionalno jedinstvo oko hrvatskih strateških ciljeva.

Stoga budimo nadahnuti hrabrošću i požrtvovnošću hrvatskih branitelja i moći ćemo se uspješno nositi s velikim izazovima koji su pred nama!

Još jednom svima želim sretan Dan pobjede i Domovinske zahvalnosti te Dan hrvatskih branitelja!